

Ачкасова Д. Мовна культура сучасного менеджера: комунікативні виклики. Глобалізація наукових знань: міжнародна співпраця та інтеграція галузей наук: матеріали VIII Міжнародної студентської наукової конференції, м. Ужгород, 9 травня, 2025 рік / ГО «Молодіжна наукова ліга». Вінниця: ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С. 282-284

<https://archive.liga.science/index.php/conference-proceedings/issue/view/inter-09.05.2025/131>

Анотація. Розглянуто значення мовної культури в професійній діяльності сучасного менеджера. Увагу зацентовано на ролі комунікативної компетентності як ключової складової ефективного управління та ділової комунікації. Проаналізовано використання різних функціональних стилів мовлення, зокрема офіційно-ділового, а також місце іншомовної термінології в українському діловому просторі. Особливу увагу приділено ролі української мови в професійному середовищі, дотриманню мовних норм та етичних принципів. Підкреслено, що висока мовна культура менеджера є не лише ознакою професіоналізму, а й фактором формування позитивного іміджу компанії. У контексті глобалізаційних викликів наголошено на важливості поєднання мовної гнучкості та національної мовної ідентичності. Стаття сприяє глибшому розумінню значення мови в управлінських процесах.

Ключові слова: мовна культура, професійна діяльність, комунікативна компетентність

Ачкасова Діана,

здобувач вищої освіти навчально-наукового

інституту менеджменту і маркетингу

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

Науковий керівник: Архипенко Людмила Михайлівна,

к. філол. н, доцент, доцент кафедри української філології та історії

Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця

МОВНА КУЛЬТУРА СУЧАСНОГО МЕНЕДЖЕРА:

КОМУНІКАТИВНІ ВИКЛИКИ

У сучасному світі роль менеджера виходить далеко за межі звичного уявлення про керівника або організатора. Сьогодні менеджер – це перш за все комунікатор, який забезпечує ефективний обмін інформацією між різними рівнями організації, координує діяльність колективу та підтримує імідж компанії у зовнішньому середовищі. Мовна культура менеджера – один із основних факторів, що визначають його професіоналізм і впливають на результативність управлінських процесів.

Менеджер не лише керівник, а й комунікатор, що забезпечує обмін інформацією, координацію та імідж компанії. Професійність менеджера

визначається його здатністю до чіткого, логічного, доречного та етикетного мовлення [4], яке охоплює володіння різними стилями мови, зокрема офіційно-діловим, науковим та публіцистичним, з особливою увагою до терміновживання, мовних норм та інтеграції іншомовної лексики.

Комунікативна компетентність основа – професійної діяльності менеджера, що передбачає ефективне використання мовленнєвих засобів залежно від ситуації та аудиторії. Чітке, логічно структуроване та доступне мовлення мінімізує непорозуміння. Адаптивність мовлення, вміння змінювати стиль, зберігаючи професійну ввічливість, та переконливість – важливі риси мовлення менеджера, особливо в процесах змін та мотивації.

Роль української мови в професійному спілкуванні менеджера важлива в контексті законодавчих вимог та національної свідомості [**Ошибка! Источник ссылки не найден.**]. Утвердження державної мови – ознака патріотизму та професійної етики, а висока мовна культура в українському мовному просторі з дотриманням літературних норм обов'язкова.

Професійне мовлення менеджера неможливе без активного використання спеціальної термінології, яка охоплює широкий спектр понять, пов'язаних з управлінням проєктами, маркетингом, стратегічним плануванням, фінансами та іншими галузями. Значна частина цієї термінології має іноземне походження, переважно англomовне, що є наслідком глобалізації бізнес-середовища та активного обміну інформацією між міжнародними компаніями [1]. Запозичення з інших мов – характерна риса лексики менеджменту, і такі слова, як *"менеджмент"*, *"тайм-менеджмент"*, *"маркетинг"*, *"брейништормінг"*, уже міцно увійшли до активного словника українських фахівців. Проте, важливе не лише знання цих термінів, але й уміння правильно їх використовувати з дотриманням орфографічних та граматичних норм української мови. У багатьох випадках доцільним є пошук та використання українських відповідників: *"управління часом"*, *"дослідження ринку"*, *"мозковий штурм"* тощо. У професійному мовленні менеджера часто трапляються усталені мовні конструкції офіційно-ділового стилю як, наприклад: *"довести до відома"*,

"підвести підсумки", "узгодити питання". Використання цих фраз допомагає зберігати точність, офіційність та однозначність висловлювань у діловій комунікації.

Мовна культура менеджера не просто додаткова навичка, а ключовий інструмент його професійної діяльності, що безпосередньо впливає на успіх управлінських процесів та ефективність роботи організації в цілому. Здатність ефективно та правильно комунікувати, доносити інформацію, формувати довіру та підтримувати позитивний імідж компанії значною мірою залежить від рівня мовної культури менеджера. Комунікативні навички менеджера повинні ґрунтуватися на логічності, переконливості та вмінні адаптувати мовлення до різних ситуацій спілкування. Усвідомлене використання професійної термінології, запозичень та корпоративної лексики з дотриманням норм української літературної мови є обов'язковою умовою професійної компетентності [2].

В умовах сучасних глобалізаційних та соціокультурних змін розвиток українського ділового мовлення набуває особливої актуальності. Менеджер повинен не лише вільно володіти державною мовою, але й активно сприяти її утвердженню в професійному середовищі, демонструючи таким чином свою відповідальність, патріотизм та повагу до національних цінностей. Сучасний менеджер має бути не лише кваліфікованим фахівцем у галузі організації та управління, а й носієм високої мовної культури, що забезпечує успішну комунікацію, підтримує ефективність роботи колективу та сприяє розвитку української мови в діловому просторі.

Список використаних джерел:

1. Архипенко Л. М. Англізми в національних мовах: сучасні тенденції запозичування. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2025. Том 36 (75). № 1. Частина 1. С. 239–242. URL: https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2025/1_2025/part_1/41.pdf

2. Архипенко Л., Мельник П. Професіоналізми й номенклатура в складі української термінології інформаційного права. *SLAVIA ORIENTALIS*. 2023. Т. LXXII. № 3. Р. 631–644. URL: <https://journals.pan.pl/Content/129500/PDF/2023-02-SOR-13.pdf>

3. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Редакція від 15.11.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text>

4. Олійник О. М. Основи професійної комунікації: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2011. 228 с.